

NEPCon

NATURE, ECOLOGY AND PEOPLE CONSULT

FSC-STD-40-004 (Versija 2-0) standartas išverstas NEPCon iniciatyva siekiant įmonėms palengvinti FSC standartų įsisavinimą bei patį sertifikavimo procesą.

Tai nėra oficialus FSC standarto vertimas, todėl esant bet kokiems neaiškumams dėl standarte naudojamų teiginių ar pateiktų reikalavimų būtina žiūrėti oficialią anglišką standarto versiją. Ją galite rasti FSC internetinėje svetainėje adresu www.fsc.org.

Daugiau informacijos: www.nepcon.net

FOREST
STEWARDSHIP
COUNCIL
INTERNATIONAL CENTER

FSC STANDARTAS

FSC gamybos grandies sertifikavimo standartas

FSC-STD-40-004 (Versija 2-0)

©2006 Forest Stewardship Council A.C.
Visos teisės saugomos

Charles-de-Gaulle-Str.
553113 Bonn, Germany
Tel: +49 -228 -367 66 28
Fax: +49 -228 -367 66 30
policy.standards@fsc.org
www.fsc.org

FSC GAMYBOS GRANDIES SERTIFIKAVIMO STANDARTAS

FSC-STD-40-004 (VERSIJA 2-0)

Patvirtintas 2007 m. lapkričio mėn.
46-ajame FSC direktorių tarybos susirinkime

©2004 Forest Stewardship Council, A.C. Visos teisės saugomos. Nei viena dokumento dalis, pažymėta leidėjo autorinėmis teisėmis, negali būti perspausdinama ar kopijuojama bet kokiais būdais (grafiniais, elektroniniais ar mechaniniais, įskaitant fotokopijavimą ar kitas informacijos atkūrimo sistemas) negavus rašytinio leidėjo sutikimo.

Jūsų komentarų ir pasiūlymų dėl šio standarto laukiame:

FSC International Center
- Policy and Standards Program –

Charles-de-Gaulle g. 5
53113 Bona, Vokietija

Tel. +49 (228) 367 66-28
Faks. +49 (228) 367 66-30

El.p. policy.standards@fsc.org

Miškų valdymo taryba (Forest Stewardship Council – FSC) yra nepriklausoma, ne pelno siekianti, nevyriausybinė organizacija, įsikūrusi Bonos mieste, Vokietijoje.

Miškų valdymo tarybos misija yra skatinti aplinkai draugišką, socialiai naudingą ir ekonomiškai gyvybingą pasaulio miškų tvarkymą.

FSC kuria, remia ir skatina tarptautinius, nacionalinius bei regioninius standartus, kurie atitinka jos misiją; vertina, akredituoja ir kontroliuoja sertifikuojančias organizacijas, kurios tikrina FSC standartų įgyvendinimą; organizuoja mokymus ir teikia informaciją; bei skatina gaminių su FSC prekinio ženklu naudojimą.

PRATARMĖ

2004 m. rugsėjį FSC direktorių taryba patvirtino „FSC-STD-40-004: FSC gamybos grandies standartą (monėms, tiekiančioms ir gaminančioms FSC sertifikuotus produktus“ (Versija 1-0). 2005 m. FSC tarptautinis centras buvo įpareigotas stebėti jų įgyvendinimą ir peržiūrėti šiuos naujus standartus atsižvelgiant į praktinę įgyvendinimo patirtį bei spręsti visus iškilusius klausimus.

FSC-STD-40-004 standarto versija 2-0 buvo parengta pasibaigus trims viešų konsultacijų ir diskusijų su FSC gamybos grandies technine darbo grupe turams. Šiame standarte atsižvelgta į gausybę rekomendacijų iš trijų Techninės darbo grupės susitikimų, kurie buvo rengti 2005 m. spalio-2007 m. vasario mėnesiais, bei suinteresuotų šalių pateiktos informacijos surinktos iš įvairių viešų dokumentų projektų bei FSC diskusinio dokumento: „FSC-DIS-01-013: FSC gamybos grandies peržiūrėjimas ir persvarstymas“.

Šia naująja standarto versija siekiama sukurti bendrą FSC gamybos grandies sertifikavimo politikos sistemą:

- a) paprastesnę, sujungiant ir/ar pakeičiant daugelį šiuo metu taikomų politikų bei Rekomendacinių pranešimų (žiūrėti B.3 dalį);
- b) griežtesnę, palapsniui šalinant tam tikras nuostatas, susijusias su antriniais, skiedros ir plaušo produktais;
- c) darnesnis, taikant tuos pačius reikalavimus ir sudarant įvairias galimybes visiems sertifikatų turėtojams; bei
- d) geriau įvykdomas, įdiegiant naujas sąvokas, tokias kaip perkėlimo sistema, ar antrinius produktus pripažįstant tinkama žaliava „FSC Recycled“ produktų gamybai.

TURINYS

PRATARMĖ

TURINYS

ĮVADAS

PASTEBĖJIMAI ŠIO STANDARTO NAUDOJIMUI

Apimtis ir bendroji dalis

- A Apimtis
- B Standarto statusas ir įsigaliojimo data
- C Nuorodos
- D Terminai ir apibūdinimai

I DALIS: Bendrieji reikalavimai

- 1 Kokybės valdymas
- 2 Gamybos grandies sistemos apimtis
- 3 Žaliavos tiekimas
- 4 Žaliavos priėmimas ir sandėliavimas
- 5 Kiekių kontrolė
- 6 Pardavimai ir pristatymas

II DALIS: FSC pareiškimų kontrolės sistemos

- 7 Perkėlimo sistema
- 8 Procentinio santykio sistema
- 9 Kredito sistema

III DALIS: Ženklinimas

- 10 Bendrieji ženklavimo reikalavimai
- 11 Tinkamumas ženklavimui

IV DALIS: Papildomi reikalavimai

- 12 Užsakomosios paslaugos
- 13 Minimalūs komponentai

I PRIEDAS: Perkėlimo, procentinio santykio ir kredito sistemų palyginimas (INFORMACINIO POBŪDŽIO)

ĮVADAS

Šis standartas apibrėžia reikiamus elementus, kurie turi būti įgyvendinti atliekant FSC gamybos grandies sertifikavimą.

FSC gamybos grandis yra produkto gamybos kelio atsekimas pagal informaciją pradedant nuo miško ar antrinių žaliavų surinkimo iki galutinio vartotojo, įskaitant kiekvieną apdirbimo, perdirbimo, gamybos bei platinimo etapą, susijusį su nuosavybės pasikeitimu.

Bet kokio tiekimo grandinėje atsirandančio nuosavybės pasikeitimo atveju, atitinkamoje įmonėje turi būti įdiegiama efektyvi gamybos grandies valdymo sistema ir atliekamas nepriklausomos sertifikuojančios organizacijos patikrinimas, jei įmonė ketina naudoti FSC pareiškimus savo produktams. Gamybos grandies valdymo sistemų kūrimas ir įgyvendinimas – tai būdas efektyviai kontroliuoti savo gamybos sistemas bei nurodyti klientams produktuose esančios žaliavos kilmę.

Tokių valdymo sistemų FSC sertifikavimas yra sukurtas tam, kad būtų suteikiama patikima garantija klientui, neatsižvelgiant ar tai verslo atstovai, valstybinės institucijos, ar galutiniai vartotojai, jog gaminiai parduodami (t.y. už juos išrašoma sąskaita ir jie galbūt ženklinami) su atitinkamu FSC sertifikato kodu yra kilę iš gerai tvarkomų miškų, kontroliuojamų šaltinių, antrinių žaliavų, ar išvardintų žaliavų mišinio. Tokiu būdu FSC gamybos grandies sertifikavimas skatina iš šių žaliavų pagamintų produktų skaidrų judėjimą visoje tiekimo grandinėje.

FSC gamybos grandies sertifikatas suteikia informaciją apie įvertintus padalinius, procesus ir produktų grupes, iš kurių gali būti tiekiami šie gaminiai, bei nurodo FSC akredituotos sertifikuojančios organizacijos vertinime naudotą gamybos grandies standartą(us).

Atitiktis minėtam standartui sudaro nepriekaištingą tarptautinį pagrindą, pareiškimų apie medienos/jos plaušo žaliavų ir produktų tiekimą nepriklausomam, trečios šalies patikrinimui. Jis tiekėjus įgalina parodyti, kad laikomasi viešųjų ir privačių pirkimų politikų ir reikalavimų⁷.

Esminis šio standarto tikslas yra nurodyti įmonėms kelią į FSC sistemos diegimą ir/ar iki 100 % padidinti FSC sertifikuotos žaliavos dalį.

PASTABOS DĖL ŠIO STANDARTO NAUDOJIMO

Visos šio standarto nuostatos yra privalomos, įskaitant apimtį, įsigaliojimo datas, nuorodas, terminus ir apibūdinimus, priedus, nebent nurodoma kitaip.

Šiame standarte yra išdėstyti minimalūs reikalavimai gamybos grandies vienetams, kurių turi būti laikomasi įrodant, kad žaliavos ir gaminiai yra patikimai išgyti, suženklinti ir parduoti kaip FSC sertifikuoti bei visi jiems taikomi pareiškimai atitinka tikrovę ir yra teisingi. Bet kokių papildomų reikalavimų pateikti įrodymus, kad būtų pagrindžiamas atitinkamas sertifikavimo sprendimas, iškelimas, jei tai laikoma būtina, yra sertifikuojančios organizacijos pareiga.

Sertifikavimo reikalavimai yra suskirstyti į keturias dalis:

I dalyje pateikiami bendrieji gamybos grandies kontrolės reikalavimai, kurie taikomi

⁷ Pavyzdžiui ES eko-ženklavimo schema baldams, ar JAV žaliųjų statybų „Leadership in Energy and Environmental Design“ (LEED) įvertinimo sistema.

visiems gamybos grandies vienetams.

II dalyje pristatomos trys produktų FSC pareiškimų kontrolės sistemos, iš kurių įmonė turi pasirinkti vieną sistemą kiekvienai esančiai FSC produktų grupei.

III dalyje nurodomi reikalavimai ir ribiniai kiekiai FSC etikečių naudojimui ant produktų.

IV dalyje pateikti papildomi reikalavimai sprendžiant specifines gamybos grandies kontrolės sistemos situacijas.

DRAFT WFP/CS

APIMTIS IR BENDROJI DALIS

A Apimtis

Šiame standarte nurodomi gamybos grandies kontrolės valdymo ir gamybos reikalavimai, atsižvelgiant į tiekimą, ženklimą (kai taikytina) ir produktų, parduodamų kaip FSC sertifikuotų, pardavimą, kartu siūlant platų galimybių naudoti *FSC pareiškimus* pasirinkimą.

Šis standartas yra taikytinas visiems *gamybos grandies vienetams*, susijusiems su medienos ar nemedieninių miško produktų prekyba, apdirbimu ar gamyba iš *pirminių ar/ir antrinių žaliavų*, įskaitant pirminį ūkio sektorių (medienos ruoša, pirminis apdorojimas) ar, antrinių žaliavų atveju, antrinių žaliavų surinkimo vietas, taip pat antrinį sektorių (pirminė ir antrinė gamyba), ir tretinį sektorių (prekyba, didmeninė prekyba, platinimas, spausdinimo paslaugos).

Standartas apibrėžia ir numato pagrindinius gamybos grandies valdymo sistemos elementus:

- Kokybės valdymas: atsakomybės, procedūros ir dokumentai
- Produkto apimtis: produktų grupių apibrėžimas ir užsakomųjų paslaugų pritaikymas
- Žaliavos tiekimas: žaliavos specifikacijos
- Žaliavos priėmimas ir sandėliavimas: identifikavimas ir atskyrimas
- Gamybos kontrolė: kiekių kontrolė ir FSC pareiškimų nustatymas
- Pardavimai ir pristatymas: sąskaitų išrašymas ir gabenimo dokumentacija
- Ženklinimas: FSC etikečių naudojimas ant produktų ir ženklavimo ribiniai kiekiai

Šiame standarte nurodomi reikalavimai kiekvienam sistemos elementui, kuris sėkmingo įgyvendinimo atveju suteikia *organizacijai* galimybę parduoti ir ženklinti gaminius kaip *FSC Pure*, *FSC Mixed* ar *FSC Recycled*, ar parduoti žaliavas kaip *FSC Controlled Wood*⁸.

Šis standartas yra taikomas *gamybos grandies vienetams* padalinio lygmeniu.

Gamybos grandies sertifikavimas reikalingas *organizacijoms*, kurios siekia

- Gaminti³ ir parduoti⁴ *FSC sertifikuotas medžiagas* bei gaminius; ar
- Gaminti ir reklamuoti⁵ *FSC sertifikuotus gaminius*; ar
- Prekiauti⁶ *FSC pareiškimus* turinčiomis medžiagomis bei produktais.

PASTABA: gamybos grandies sertifikavimas nėra reikalingas įmonėms, kurios neįgauna teisinės tokių produktų nuosavybės, o tiesiog pirkėjui suranda pardavėją:

- a) sudarant sandorius ir fiziškai nedisponuojant medžiagomis (dažnai vadinami „agentais“); ar
- b) gabenant žaliavas ar produktus.

⁸ Ant žaliavų ar gaminių, parduodamų kaip *FSC Controlled Wood*, negali būti dedami jokie FSC pareiškimai, FSC kodai ar FSC prekiniai ženklai, ir šie produktai nėra laikomi FSC sertifikuotais.

³ T.y. apdirbti, apdoroti ar maišyti *žaliavas* bei daryti kitus pakeitimus *žaliavos* pakuotei ar ženklinimui, dėl ko gaunamas naujas produktas.

⁴ T.y. sąskaitos su *FSC pareiškimais*, pagal kurias klientas gali nustatyti žaliavas ar reklamuoti produktus kaip FSC sertifikuotus.

⁵ T.y. pranešti klientui apie tinkamumą reklamos, leidinių ar kitų verslas-verslui rinkodarinių priemonių pagalba.

⁶ T.y. pirkti ir parduoti nekeičiant jokių produkto charakteristikų.

B Standarto statusas ir įsigaliojimo data

B.1 Statusas

Patvirtintas FSC direktorių tarybos 46-jame suvažiavime, 2007 m. lapkritį.
Taikytinas nuo paskelbimo datos.

B.2 Įsigaliojimo datos⁹

Organizacijos, siekiančios FSC gamybos grandies sertifikavimo, turi būti vertinamos pagal šį standartą nuo 2008 m. sausio 1 d.

FSC sertifikuotos ir turinčios FSC gamybos grandies sertifikata *organizacijos* turi būti vertinamos pagal šį standartą nuo 2009 m. sausio 1 d.

PASTABA: FSC sertifikuotos ir turinčios FSC gamybos grandies sertifikata *organizacijos*, kurios pageidauja įgyvendinti šio standarto reikalavimus prieš 2009 m. auditą, turi peržiūrėti savo rašytines procedūras bei kontrolės sistemas ir jas pateikti FSC akredituotai organizacijai patvirtinimui, kuris atliekamas nevykstant į vietą. Atitiktis vietoje bus patikrinta kito audito metu, ar, jei sertifikuojanti organizacija mano, jog yra būtinybė, prieš patvirtinimą tikslinio audito vietoje metu.

B.3 Šiuo standartu anuliuojami ar keičiami FSC norminiai dokumentai

Kodas	Metai	Pavadinimas
Part 3.6 of FSC-MAN-20-001	2002	FSC akreditacijos vadovas: „Gamybos grandies sertifikavimo standartai“
FSC-ADV-40-010	2005	FSC reikalavimai užsakomosioms paslaugoms PASTABA: Iš dalies buvo pakeistas „FSC-STD-20-011 V1-0 Gamybos grandies įvertinimo akreditacijos standartas“
FSC-ADV-40-012	2007	Spaustuvės-gamybos grandies ir ženklinimo specifika
FSC-POL-40-001	2000	FSC politika dėl procentinių pareiškimų
FSC-POL-40-005	2001	FSC politika brokeriams
FSC-POL-40-006	2001	FSC politika spaustuvėms ir leidybai
FSC-STD-40-004 V1	2004	FSC gamybos grandies standartas įmonėms tiekiančioms ir gaminančioms FSC sertifikuotus produktus

C Nuorodos

Kodas	Versija	Pavadinimas
FSC-ADV-40-004	2007	Laikinieji gamybos grandies kontrolės ir ženklinimo reikalavimai
FSC-PRO-40-004	1-0	Minimalių komponentų išimties taikymas
FSC-STD-40-004a	1-0	FSC produktų klasifikavimas (FSC-STD-40-004 priedas)
FSC-STD-40-004b	1-0	FSC rūšių terminija (FSC-STD-40-004 priedas)
FSC-STD-40-005	2-1	FSC standartas įmonėms vertinti dėl FSC kontroliuojamos medienos
FSC-STD-40-006	1-0	FSC gamybos grandies standartas projekto sertifikavimui

⁹ Standarto (versijos) „įsigaliojimo data“ nurodo nuo kurios datos standartas (nauja versija) turi būti įgyvendintas ir patikrintas atsakingo tikrintojo, t.y. tiksliniai naudotojai atsižvelgiant į standarto apimtį atitinka jo reikalavimus, taip pakeičiant visas ankstesnes standarto versijas (jei nenurodyta kitaip) ar pakeičiant kitus norminius standarte nurodytus dokumentus.

FSC-STD-40-007	1-0	FSC standartas antrinių žaliavų ir produktų naudojimui FSC produktų grupių gamybai bei FSC sertifikuotiems projektams
FSC-STD-40-201	2-0	FSC produkto ženklinimo reikalavimai
FSC-TMK-50-201	1-0	FSC reikalavimai FSC sertifikatų turėtojams ir nesertifikuotoms komercinėms organizacijoms dėl FSC prekių ženklų reklaminio naudojimo

D Terminai ir apibūdinimai

Žemiau pateikiami šiame standarte naudojamų esminių terminų apibrėžimai. Visame standarto tekste šie terminai yra pažymėti *pasvirusiu* šriftu. Atitinkamiems terminams yra pateikiamos dalinės nuorodos.

Ant produkto (On-product): terminas naudojamas etiketėms, pakuotėms ar žymėjimui dedamam ant produkto. Ant produkto naudojamų etikečių ar ženklų pavyzdžiai būtų pakabinamos etiketės, išdeginti ženklai, informacija ant mažmenininko pakuotės smulkiems gaminiams (pvz: pieštukams), ant apsauginės ar plastikinės pakuotės.

Antrinė naudota žaliava (Post-consumer input): iš *antrinės perdirbtos* ir *FSC Recycled žaliavos* susidedanti žaliava, kuri tinkama skaičiuojant *produktų grupių žaliavos procentinį santykį* ar *FSC kreditą*:

- a) *Antrinė perdirbta žaliava* Visas tiekėjo sąskaitoje nurodytas kiekis įtraukiamas į skaičiavimą;
- b) *Žaliava su FSC Recycled procentinio santykio pareiškimu* Tiekėjo sąskaitoje nurodytas kiekio procentas įtraukiamas į skaičiavimą;
- c) *Žaliava su FSC Recycled kredito pareiškimu* Visas tiekėjo sąskaitoje nurodytas kiekis įtraukiamas į skaičiavimą.
[→ *kredito sistema*; → *tinkama žaliava*, → *FSC žaliava*; → *procentinio santykio sistema*]

Antrinė perdirbta žaliava (Post-consumer reclaimed material): žaliava, kuri yra gaunama iš galutinio vartotojo ar įmonių, ir kuri buvo naudota pagal paskirtį asmenų, buityje ar komercinėse, pramonės įmonėse bei valstybės institucijose.
[→ *FSC Recycled*; → *šalutiniai produktai*, → *antrinė naudota žaliava*; → *antrinė žaliava*]

Antrinė žaliava (Reclaimed material): žaliava, kuri aiškiai būtų tapus atlieka ar sunaudota energijos gavimo tikslais, bet buvo surinkta ir panaudota arba perdirbta gamyboje ar kitaip pritaikyta komerciniais tikslais vietoje *pirminės žaliavos*. Šių žaliavų kategorijų žaliavos yra priskiriamos *antrinėms žaliavoms*:

- a) *FSC Recycled žaliava*;
- b) *Antrinė perdirbta žaliava*;
- c) *Šalutiniai produktai*.
[→ *pirminė žaliava*]

Apimtis (Scope): gamybos grandies sertifikato *apimtis* apibrėžia *organizacijos padalinius, produktų grupes* ir veiklas, kurios yra įtrauktos į FSC akredituotos sertifikuojančios organizacijos vertinimą, kartu su sertifikavimo standartu(ais), pagal kurį(iuos) minėtas vertinimas yra atliekamas.

FSC kontroliuojama mediena (FSC Controlled Wood): iš FSC nesertifikuotų miškų ar plantacijų kilusi *pirminė žaliava*, kuri buvo tiekama su *FSC pareiškimu*

tiekejo, vertinto FSC akredituotos sertifikuojančios organizacijos pagal FSC gamybos grandies ir/ar FSC kontroliuojamos medienos standartų reikalavimus (FSC-STD-40-005 ar FSC-STD-30-010). [→ *kontroliuojama žaliava*]

FSC kreditas (FSC credit): produkto kiekis (tūris ar svoris), kuris gali būti parduotas pagal *produktų grupes* su *kredito pareiškimu*. Taikomas tik naudojant *kredito sistemą*. [→ *žaliavos procentinis santykis*]

FSC Mixed: su *FSC procentinio santykio* ar *kredito pareiškimu* tiekama FSC sertifikuota *pirminė žaliava*, kuri yra sudaryta iš FSC sertifikuotų, *kontroliuojamų* ir/ar *antrinių* žaliavų. *FSC Mixed* žaliava yra tinkama tik *FSC Mixed produktų grupių* gamybai. [→ *FSC Pure*, → *FSC Recycled*]

FSC pareiškimas (FSC claim): *FSC sertifikuotai medžiagai* ar *FSC kontroliuojamai medienai* identifikuoti sąskaitose faktūrose naudojamas pareiškimas, kuris nurodo *žaliavos kategoriją* ir, *FSC Mixed* bei *FSC Recycled* produktams, *procentinio santykio* ar *kredito pareiškimą*. Kiekvienai *produktų grupei* ir gamybos grandies kontrolės sistemai naudojami šie FSC pareiškimai:

[Produktų grupės]	[Kontrolės sistema]	[FSC pareiškimas]
<i>FSC Pure</i>	<i>Perkėlimo sistema</i>	„FSC Pure“
<i>FSC Mixed</i>	<i>Procentinio santykio sistema</i>	„FSC Mixed X %“
<i>FSC Mixed</i>	<i>Kredito sistema</i>	„FSC Mixed Credit“
<i>FSC Recycled</i>	<i>Procentinio santykio sistema</i>	„FSC Recycled X %“
<i>FSC Recycled</i>	<i>Kredito sistema</i>	„FSC Recycled Credit“
<i>FSC kontroliuojama mediena</i>	<i>Perkėlimo sistema</i>	„FSC Controlled Wood“

FSC Pure: iš FSC sertifikuotų miškų ar plantacijų kilusi FSC sertifikuota *pirminė žaliava*, kuri tiekimo grandinėje nebuvo sumaišyta su kitos *žaliavos kategorijos* mediena. *FSC Pure* produktai yra tinkami *FSC Pure* ir *FSC Mixed produktų grupių* gamybai. [→ *FSC Mixed*, → *FSC Recycled*]

FSC Recycled: su *procentinio santykio* ar *kredito pareiškimu* tiekama FSC sertifikuota *antrinė žaliava*, kuri yra sudaryta tik iš antrinių produktų. *FSC Recycled* žaliava ar produktai yra tinkami naudoti *FSC Mixed* ar *FSC Recycled produktų grupių* gamybai. [→ *FSC Pure*, → *FSC Mixed*]

FSC sertifikuota medžiaga (FSC certified material): *organizacijos*, kuri buvo vertinta FSC akredituotos sertifikuojančios organizacijos dėl atitikimo FSC miškų tvarkymo ir/ar gamybos grandies reikalavimams, tiekama *FSC Pure*, *FSC Mixed* ar *FSC Recycled* žaliava nurodant *FSC pareiškimą*. [→ *FSC sertifikuotas gaminys*]

FSC sertifikuotas gaminys (FSC certified product): *FSC sertifikuota medžiaga*, ant kurios galima naudoti FSC etiketę ir reklamuoti naudojant FSC prekinis ženklus. [→ *FSC sertifikuota medžiaga*]

FSC žaliava (FSC input): FSC sertifikuota *pirminė žaliava*, kuri tinkama *produkto grupės žaliavos procentinio santykio* ar *FSC kredito* skaičiavimui:

- žaliava su *FSC Pure* pareiškimu skaičiavimui naudojamas visas tiekėjo sąskaitoje nurodytas kiekis;
- žaliava su *FSC Mixed procentinio santykio* pareiškimu skaičiavimui naudojama procentinė tiekėjo sąskaitoje nurodyto kiekio dalis;

c) žaliava su *FSC Mixed* skaičiavimui naudojamas visas tiekėjo sąskaitoje *kredito pareiškimu* nurodytas kiekis;
[→ *kredito sistema*; → *tinkama žaliava*; → *procentinio santykio sistema*; → *antrinė naudota žaliava*]

Gamybos grandies vienetas (Chain of Custody operation): asmuo, įmonė ar kitas juridinis subjektas, vykdamas veiklą viename ar keliuose padaliniuose ir filialuose bet kurioje miško produkto tiekimo grandinės dalyje ir išrašantis sąskaitas faktūras už žaliavas ar produktus su *FSC pareiškimu*, pagal kuriuos pirkėjas minėtus produktus gali priimti kaip sertifikuotus ar atitinkamai *reklamuoti*. [→ *gamybos grandis*]

Gamybos grandis (Chain of custody): žaliavų, pusfabrikačių, *pabaigtų gaminių* ir subproduktų kelias nuo miško iki galutinio vartotojo, ar (*antrinių žaliavų* ar produktų, kurių sudėtyje yra šių medžiagų, atveju) nuo antrinių žaliavų surinkimo iki galutinio vartotojo, įskaitant visas nuosekliai einančias gamybos, transformavimo, apdirbimo, sandėliavimo ir transportavimo stadijas, kurių metu tiekimo grandinėje pasikeičia žaliavų ar produktų savininkas.

Išėigos koeficientas (Conversion factor): santykis tarp patenkančios žaliavos ir gaunamo produkto kiekio tam tikram *organizacijoje* atliekamam procesui. *Išėigos koeficientas* skaičiuojamas gauto produkto kiekį (tūrį ar masę) dalinant iš tam produkcijos kiekiui pagaminti skirtos žaliavos kiekio (tūrio ar masės) bei yra taikomas kiekvienam *produktų grupės komponentui* atskirai.

Komponentas (Component): atskira sudėtinio produkto dalis. [→ *minimalūs komponentai*]

Kontroliuojama žaliava (Controlled material): į sertifikuotos *organizacijos tiekėju* patikrinimo programą, atliktą pagal FSC-STD-40-005 standartą, įtraukta iš FSC nesertifikuotų miškų ar plantacijų kilusi *pirminė žaliava*. [→ *FSC kontroliuojama mediena*]

Kredito pareiškimas (Credit claim): vienas iš *FSC pareiškimų*, taikomų *FSC Mixed* ar *FSC Recycled* produktams ir kuris parodo, kad visas kiekis gali būti naudojamas kaip *FSC žaliava* ar *antrinė naudota žaliava* tolesniam žaliavų procentinio santykio ar *FSC kredito* skaičiavimui. Taikomi pareiškimai yra „FSC Mixed Credit“ arba „FSC Recycled Credit“. [→ *procentinio santykio pareiškimas*]

Kredito sąskaita (Credit account): *kredito sistemą* taikančios sertifikuotos *organizacijos* kaupiami duomenys, kuriuose yra įtraukiami ir nurašomi kiekio kreditai, siekiant parduoti produktus su *FSC pareiškimu*.

Kredito sistema (Credit system): *produkto grupės* lygmeniu taikoma gamybos grandies sistema, kuri atsižvelgiant į sunaudotą *FSC* ir *antrinių naudotų žaliavų* dalį įgalina su *kredito pareiškimu* parduoti atitinkamą *produktų* dalį. Atsižvelgiant į taikytiną *išėigos koeficientą(us)*, *kredito sąskaitoje FSC* ir *antrinės naudotos žaliavos* gali būti kaupiamos kaip *FSC kreditas*. [→ *procentinio santykio sistema*; → *perkėlimo sistema*]

Medienos masyvo gaminiai (Solid wood products): produktai, kurie susideda iš atskiros nesmulkinto medžio, tokio kaip rąsto, tašo ar lentos, dalies. [→ *sudėtiniai produktai*; → *skiedrų ir pluošto produktai*]

Minimalūs komponentai (Minor components): *FSC Pure* ar *FSC Mixed sudėtinių produktų komponentai* iš medienos, kurie sudaro iki 5 % produkte esančios *pirminės*

ir *antrinės žaliavos* kiekio ar svorio. Vadovaujantis šio standarto reikalavimais, minimalūs komponentai gali būti nevertinami pagal gamybos grandies kontrolės reikalavimus.

Miškų ūkio įvertinimo sistemos (Forestry Conformity Assessment Scheme): sistema paremta miškų sertifikavimo ir veiklos vertinimo standartais siekiant prekiauti ir gaminti iš miško produktų.

Ne miško kilmės žaliava (Non-forest based material): ne miško aplinkoje atsirandanti medžiaga. Pavyzdžiais galėtų būti nemedieninių augalų pluoštas (pvz. linas naudojamas medžio plokščių gamyboje, ar kaip atskiras elementas sudėtinuose produktuose), sintetinės ar neorganinės medžiagos (pvz: stiklas, metalas, plastikas, glaistas, beicas ir t.t.), tačiau šiai žaliavai nepriskiriami nemedieniniai miško produktai ar ne miško mediena. FSC produktų grupių gamybai naudojamiems *ne miško kilmės žaliavoms* gamybos grandies reikalavimai netaikomi. [→ *antrinė žaliava*, → *pirminė žaliava*]

Ne miško mediena (Salvaged wood): mediena, kuri buvo kertama kitais tikslais nei siekiant panaudoti ją gamybai, ar kuri buvo kertama tolesnio apdirbimo tikslais bet vėliau buvo prarasta ar palikta. Pavyzdžiui mediena paskendus ežeruose ir upėse (paskendo transportavimo metu), mediena gaunama genint sodus, valant pakeles ar mediena iš gyvenamų teritorijų želdinių. *Ne miško mediena* FSC gamybos grandies kontrolės ir ženklavimo tikslais yra priskiriama *pirminei žaliavai* ir gaminant FSC produktų grupes turi būti kontroliuojama.

Nemedieninis miško produktas (Non-timber forest product): iš miškų ar plantacijų kilę medžiagos, kurios nesusideda ar nėra kilę iš medienos. *Nemedieniniams miško produktams*, išskyrus kamštinę medieną, kurie naudojami medinių produktų gamyboje (t.y. gaminiai, kurie pagal FSC produktų klasifikatorių nėra priskiriami *nemedieniniams miško produktams*) gamybos grandies kontrolės reikalavimai netaikomi. [→ *ne miško kilmės žaliava*]

Organizacija (Organization)¹⁰: už standarto įgyvendinimą atsakingas asmuo, įmonė ar kitas juridinis subjektas.

Pabaigtas gaminys (Finished product): gaminys, kurio naudojimui pagal paskirtį nebereikalingas tolesnis apdirbimas ar pakavimas.

Padalinys (Site): atskiras *organizacijos* funkcinis vienetas ar tokių vienetų junginys vienoje vietoje, kuris geografiškai atskirtas nuo kitų tos pačios *organizacijos* vienetų. Vienas ar daugiau padalinių skyrių gali būti laikomi padalinio dalimi, jei jie yra pagrindinės būstinės dalis, kuri savarankiškai neatlieka pirkimų, apdirbimo ar pardavimo funkcijų (pvz.: atskiras sandėlis ir prekių išsiuntimo padalinys).

Pareiškimų periodas (Claim period): laiko tarpas, kurį *organizacija* nustatė kiekvienai *produktų grupei* tam tikro FSC *pareiškimo* taikymo tikslais.

Perkėlimo sistema (Transfer system): *Produktų grupės* lygmeniu taikoma gamybos grandies sistema, įgalinanti *produktus* parduoti su tokiu FSC *pareiškimu*, kokį turėjo žaliava arba, jei taikytina, su žemiausiu atitinkamu *procentinio santykio* ar *kredito pareiškimu* pagal FSC ar *antrinės naudotos žaliavos* kiekį. [→ *kredito sistema*; → *procentinio santykio sistema*]

¹⁰ Siekiant atitikti ISO naudojamus terminus, tiekimo grandinės apibūdinimui naudojami šie terminai: tiekėjas >> organizacija >> pirkėjas

Pirminė gamyba (Primary manufacturing): bet koks apdirbimas, kurio metu apvalioji mediena yra paverčiama žaliava nepriskirtina apvaliajai medienai. *Skiedrų ir pluošto produktams* celiuliozės ir popieriaus gamybos stadijos priskiriamos *pirminei gamybai*.

Pirminė žaliava (Virgin material): pirminė žaliava, kilusi iš miškų ar plantacijų. *Pirminei žaliai* priskiriamos šios *žaliavų kategorijos*:

- a) *FSC Pure*;
 - b) *FSC Mixed*;
 - c) *FSC kontroliuojama mediena*;
 - d) *Kontroliuojama žaliava*.
- [→ *antrinė žaliava*]

Procedūra (Procedure): įvardintas veiklos ar proceso vykdymo būdas. Procedūros skirstomos į rašytines arba nerašytines.

Procentinio santykio pareiškimas (Percentage claim): vienas iš *FSC pareiškimų* naudojamų *FSC Mixed* ar *FSC Recycled* gaminiams, kuri atitinkamai parodo *FSC* ar *antrinės naudotos žaliavos* procentą. Tokių produktų pirkėjai turi naudoti *procentinio santykio pareiškimą* tolesniam *žaliavos procentinio santykio* ar *FSC kredito* skaičiavimui. [→ *kredito pareiškimas*]

Procentinio santykio sistema (Percentage system): *produkto grupės* lygmeniu taikoma gamybos grandies sistema, įgalinanti parduoti visus gaminius su *procentinio santykio pareiškimu*, kuris tam tikrą laiką atitinka *FSC* ar *antrinės naudotos žaliavos* dalį. [→ *kredito sistema*, → *perkėlimo sistema*]

Produktas (Output): žaliavos, pusfabrikačiai ar *pabaigti gaminiai*, kurie yra pagaminti ar/lir *organizacijos* tiekiami su *FSC pareiškimu*. [→ *tinkama žaliava*, → *žaliava*]

Produktų grupė (Product group): *organizacijos* išskirtas produktas ar produktų grupė, kuri *FSC* gamybos grandies kontrolės, procentinio santykio skaičiavimo ir ženklavimo pagal *FSC žaliavos kategorijas* (*FSC Pure*, *FSC Mixed*, *FSC Recycled* ar *FSC kontroliuojama mediena*) tikslais gali būti apjungta, nes gamybai naudojamos tos pačios *žaliavos* ir gaunamas panašių charakteristikų *produktas*.

Produktų klasifikatorius (Product classification): *FSC produktų klasifikatorius* yra pagrįstas Jungtinių Tautų statistikos skyriaus (UNSD) „Svarbiausių produktų klasifikatoriumi (CPC)“ bei Tipiniu tarptautinės prekybos klasifikatoriumi (SITC). *FSC* produktų klasifikavimui taikoma hierarchinė produktų klasių ir atitinkamų *produktų tipų* sistema. [žr. „FSC-STD-40-004a: FSC produktų klasifikatorius“]

Produkto tipas (Product type): kategorijų ar klasifikavimo sistemų pagrindu paremtas bendras *produktų* apibūdinimas. *Produktų tipų* pavyzdžiai pagal *FSC produktų klasifikatorių*: spygliuočių rąstai, medžio anglis, cheminių procesų metu gauta celiuliozė, lauko baldai, drožlių plokštė.

Reklaminis (Promotional): terminas naudojamas visiems teiginiams, pareiškimams, prekiniams ženklams ir panašioms reikalams, kurie nėra fiziškai dedami ant pačio produkto, siekiant reklamuoti produktus, paslaugas ar *organizaciją*.

Rūšių terminija (Species terminology): FSC *rūšių terminija* yra mokslinių ir bendrinių tarptautinėje prekyboje naudojamų medžių rūšių pavadinimų rinkinys, suklasifikuotas pagal kategorijas (spygliuočiai arba lapuočiai), gentį/rūšį ir varietetus. Lapuočių medžių rūšių terminija sudaryta vadovaujantis Richter, H. G., ir Dallwitz, M. J. (nuo 2000 m.) duomenų baze: „Komerčinė mediena: apibūdinimai, iliustracijos, identifikavimas ir informacijos paieška. Anglų, prancūzų, vokiečių, portugalų ir ispanų kalbomis. Versija: 2006 m. balandžio 16 d. adresu: <http://delta-intkey.com> . [žr. „FSC-STD-40-004b: FSC rūšių terminija“]

Skiedrų ir pluošto produktai (Chip and fibre products): visi iš medienos, kuri buvo susmulkinta ar defibruota, gaminami produktai. Šie produktai apima celiuliozę, popierių (įskaitant žaliavas spausdinimui), kartoną, drožlių plokštes, medienos plaušo ir orientuotų skiedrančių plokštes (OSB). [→ *sudėtiniai produktai*, → *medienos masyvo gaminiai*]

Sudėtiniai produktai (Assembled products): produktai, kurie yra surenkami iš dviejų ar daugiau dalių, pagamintų iš *medienos masyvo* ir/ar *skiedrų bei pluošto*, sukuriant naują produktą. Pavyzdžiui baldai, lentynos, muzikos instrumentai, fanera, laminuotas lukštas, laminuotos grindys ir iš skirtingų popieriaus rūšių spausdinta medžiaga.

Subproduktas (Co-product): medžiagos pagamintos iš tos pačios *žaliavos* gaminant kitą (pagrindinį) produktą *pirminio gamybos* proceso metu. Atsižvelgiant į šį standartą, tokios medžiagos klasifikuojamos priklausomai nuo *žaliavos*, kuri buvo naudojama gamybai, *kategorijos*. [→ *šalutiniai produktai*]

Šalutiniai produktai (Pre-consumer reclaimed material): žaliava, kuri yra gaunama antrinio gamybos proceso ar paskesnių procesų metu ir, kuri nebuvo tikslingai gaminama, bei yra netinkama galutiniam vartojimui ar pakartotiniam naudojimui gamybos procese iš kurio ji atsirado. [→ *subproduktas*; → *antrinė perdirbta žaliava*, → *pirminė gamyba*; → *antrinė žaliava*]

Tiekėjas (Supplier): *organizacijai* tiekiantis prekes ar paslaugas privatus asmuo, įmonė ar kitas juridinis subjektas.

Tinkama žaliava (Eligible input): *pirminė* ir *antrinė žaliava*, kuri priklausomai nuo *žaliavos kategorijos* yra tinkama tam tikros FSC *produktų grupės* gamybai. [→ *FSC žaliava*; → *antrinė naudota žaliava*]

[Žaliavos kategorija]

[Tinkama produktų grupei(ėms)]

a) *FSC Pure* žaliava:

FSC Pure, FSC Mixed

b) *FSC Mixed* žaliava:

FSC Mixed

c) *FSC Recycled* žaliava:

FSC Mixed, FSC Recycled

d) *FSC kontroliuojama mediena*:

FSC Mixed, FSC kontroliuojama mediena

e) *Kontroliuojama žaliava*:

FSC Mixed, FSC kontroliuojama mediena

f) *Antrinė perdirbta žaliava*:

FSC Mixed, FSC Recycled

g) *Šalutiniai produktai*:

FSC Mixed, FSC Recycled

Transportavimo dokumentai (Transport documentation): apima visų gabenimo būdų, įskaitant tarptautinio ir vidinio transportavimo dokumentus.

Žaliava (Input): žaliavos, pusfabrikačiai ar *pabaigti gaminiai*, kurie yra įsigyti arba pasigaminti ir fiziškai patenkantys į gamybos procesą ar parduodami atsižvelgiant į FSC *produktų grupės* apimtį. [→ *tinkama žaliava*, → *produktas*]

Žaliavos kategorija (Material category): pirminės ar antrinės žaliavos grupės, kurios, jei žaliava yra tinkama, gali būti naudojamos FSC produktų grupių gamybai:

- a) FSC Pure žaliava
- b) FSC Mixed žaliava
- c) FSC Recycled žaliava
- d) FSC kontroliuojama mediena
- e) Kontroliuojama žaliava
- f) Antrinė perdirbta žaliava (post-consumer reclaimed)
- g) Šalutiniai produktai (pre-consumer reclaimed)

Žaliavos procentinis santykis (Input percentage): FSC ir/ar antrinės naudotos žaliavos procentinis santykis naudojamas produktų grupių gamybai užsibrėžto pareiškimų periodo metu. Taikomas tik kai yra naudojama procentinio santykio sistema [→ FSC kreditas]

I DALIS: Bendrieji reikalavimai

I-oje dalyje pateikiami FSC gamybos grandies reikalavimai taikytini visiems gamybos grandies vienetams.

1 Kokybės valdymas

1.1 Atsakomybės

1.1.1 *Organizacijoje* turi būti paskirtas vadovaujantis asmuo, kuris turi atitinkamus įgalinimus ir yra atsakingas už *organizacijos* veiklos suderinimą pagal visus taikomus šio standarto reikalavimus.

1.1.2 Visi atsakingas personalas turi būti informuotas apie *organizacijos procedūras* bei demonstruoti supratimą apie *organizacijos* įgyvendinamą gamybos grandies valdymo sistemą.

1.2 Procedūros

1.2.1 Atsižvelgiant į apimtis ir sudėtingumą, *organizacija* turi parengti, įgyvendinti ir laikytis *procedūrų* ir/ar darbo instrukcijų, apimančių visus taikomus standarto reikalavimus.

1.2.2 *Organizacija* turi paskirti atsakingą personalą, kuris bus atsakingas už kiekvienos *procedūros* įgyvendinimą, taip pat nurodant kvalifikacijos ir/ar mokymo priemones, reikalingas jų įgyvendinimui.

1.3 Mokymai

1.3.1 *Organizacija* turi parengti ir įgyvendinti mokymų planą pagal kiekvienai *procedūrai* reikalingas kvalifikacijas ir/ar mokymo priemones.

1.3.2 *Organizacija* turi saugoti mokymus, susijusius su šio standarto įgyvendinimu, patvirtinančius dokumentus.

1.4 Dokumentai

1.4.1 *Organizacija* turi turėti išsamius ir naujausius dokumentus, apimančius visus šio standarto reikalavimus.

1.4.2 Visų dokumentų ir ataskaitų, įskaitant pirkimo ir pardavimo, mokymo, gamybos, žaliavos bei produkcijos kiekių ir FSC prekinių ženklų patvirtinimo dokumentus, saugojimo terminas turi būti *organizacijos* nustatytas ir netrumpesnis kaip penki (5) metai

2 Gamybos grandies sistemos apimtis

2.1 Produktų grupės

2.1.1 *Organizacija* turi įdiegti visų produktų, kurie bus parduodami su *FSC pareiškimais*, *FSC produktų grupes* ir turi saugoti nuolatos atnaujinamą bei viešai prieinamą *FSC produktų grupių sąrašą*, kuriame nurodoma ši informacija:

- a) *Produktų grupės* priskyrimas *FSC Pure*, *FSC Mixed*, *FSC Recycled* ar *FSC Controlled Wood*⁵ kategorijai;
- b) *Produkto tipas(-ai)* pagal *FSC produktų klasifikatorių*;
- c) *Produktų grupės* gamybai naudojamų medienos rūšių, jei jos svarbios produktų charakteristikoms, pavadinimas pagal *FSC rūšių terminiją*.

2.1.2 *Organizacija* kiekvienai *produktų grupei* turi nurodyti:

- a) *Žaliavos*, naudojamos *FSC produktų gamyboje*, *kategoriją*;
- b) *Gamybos kontrolės sistemą*, naudojamą produktų su *FSC pareiškimais* gamybai:
 - i. *Perkėlimo sistema*;
 - ii. *Procentinio santykio sistema*; ar,
 - iii. *Kredito sistema*;
- c) *Padalinius*, kurie dalyvauja produktų grupės gamyboje, sandėliavime, pardavime ir t.t.

2.1.3 *Organizacija* turi užtikrinti, kad visi produktai, įtraukti į *produktų grupes*, kur naudojama *pareiškimų periodais* paremta *procentinio santykio* ar *kredito sistema*, yra panašių specifikacijų, susijusių su:

- a) *Žaliavos kokybe*;
- b) *Išėigos koeficientais*.

2.2 Užsakomosios paslaugos

2.2.1 *Organizacija* turi vadovautis reikalavimais, išvardintais šio standarto IV dalies, 12 skyriuje, dėl bet kokių užsakomųjų paslaugų atlikimo produktams, įtrauktiems į *FSC produktų grupių sąrašą*.

⁵ *FSC Pure* produktų gamybai gali būti naudojama tik *FSC Pure žaliava*.

FSC Mixed produktų grupių gamybai gali būti naudojama *FSC žaliava* ir *antrinė naudota žaliava*, kai skaičiuojamas *žaliavos procentinis santykis* ar *FSC kreditas*.

FSC Recycled produktų gamybai gali būti naudojamos tik *antrinės žaliavos (FSC Recycled, antrinės perdirbtos žaliavos ir šalutiniai produktai)*. Tik *antrinės naudotos žaliavos* naudojamos skaičiuojant *žaliavos procentinį santykį* ar *FSC kreditą*.

FSC kontroliuojamos medienos produktų grupė yra naudojama tik prekybai su kitais žaliavas ar pusfabrikačius įsigyjančiais, *FSC sertifikatų turėtojais*, ir tik tada, kai organizacija yra įvertinta pagal *FSC-STD-40-005* standartą.

3 Žaliavos tiekimas

3.1 Žaliavos specifikacijos

- 3.1.1 *Organizacija* turi pritaikyti ir naudoti *žaliavos* apibūdinimus ir kategorijas taip, kaip nurodyta šiame standarte.
- 3.1.2 *Organizacija* visas *žaliavas*, naudojamas FSC *produktų grupių* gamybai, turi skirstyti pagal *žaliavos kategorijas* ir užtikrinti, kad tik *tinkamos žaliavos* yra naudojamos.

3.2 Tiekėjo patikrinimas

- 3.2.1 *Organizacija* turi parengti ir nuolatos atnaujinti dokumentus tų *tiekėjų*, kurie tiekia *žaliavas* FSC *produktų grupių* gamybai. Tai turi apimti:
- Tiekiamų *produktų tipą*;
 - Tiekiamos *žaliavos kategoriją*;
 - Tiekėjo* FSC gamybos grandies ar FSC kontroliuojamos medienos sertifikato kodą, jei taikoma.
- 3.2.2 *Organizacija*, siekdama patvirtinti tiekiamų produktų tinkamumą ir autentiškumą, turi patikrinti *tiekėjo* sertifikato galiojimą ir FSC sertifikato *apimtis* naudodamasi duomenų baze www.fsc-info.org

3.3 Nesertifikuotos žaliavos įsigijimas

- 3.3.1 *Organizacija*, norėdama įsigyti *kontroliuojamos žaliavos*, turi laikytis atitinkamų „FSC-STD-40-005: Įmonės FSC kontroliuojamos medienos patikrinimo standarto“ reikalavimų.
- 3.3.2 Pirkdama nesertifikuotą *antrinę žaliavą*, *organizacija* turi atitikti standarto “FSC-STD-40-007: FSC standartas tiekiamos antrinės žaliavos naudojimui FSC produktų grupių gamybai ar FSC sertifikuotiems produktams” reikalavimus.

3.4 Žaliavos pasigaminimas įmonėje

- 3.4.1 *Organizacijos*, kurios pačios gaminasi *žaliavas* FSC *produktų grupės* gamybai, turi nurodyti *žaliavos kategoriją* ir atitinkamai, jei taikoma, *procentinio santykio* ar *kredito pareiškimą*:
- iš tos pačios medžiagos gautos *žaliavos pirminės* kito (pagrindinio) produkto *gamybos* procese, turi būti priskiriamos *žaliavų kategorijai* iš kurių jos buvo pagamintos⁶;
 - žaliavos*, gautos antriniame gamybos procese, ar iš tikslingai jų negaminančių pramonės įmonių, ir kurios yra netinkamos galutiniam vartojimui ar pakartotinam naudojimui tame pačiame gamybos procese, turi būti priskiriamos *šalutiniam produktui* arba tai pačiai *žaliavų kategorijai* iš kurių jos buvo pagamintos.

⁶ Žiūrėti FSC rekomendacinį pranešimą “Laikinieji gamybos grandies kontrolės ir ženklinimo reikalavimai” (FSC-ADV-40-004).

3.4.2 *Organizacija* mišrių kategorijų *pirmines arba antrines žaliavas*, kurių sudedamųjų dalių proporcijos yra nežinomos, turi klasifikuoti pagal *žaliavos kategoriją*, ir jei taikoma, pagal žemiausią *FSC ar antrinių naudotų žaliavų procentinio santykio ar kredito pareiškimų* kiekį žaliavoje.

PASTABA: mišrios žaliavos, susidedančios iš FSC sertifikuotų, kontroliuojamų ir/ar *antrinių žaliavų*, kuriose neįmanoma nustatyti *žaliavų* proporcijų, turi būti klasifikuojamos kaip „kontroliuojama žaliava“.

4 Žaliavos priėmimas ir sandėliavimas

4.1 Žaliavos identifikavimas

4.1.1 Gaudama žaliavą arba prieš pradėdama ją naudoti ar perdirbti, *organizacija* turi patikrinti *tiekėjo* sąskaitas ir kitus dokumentus, siekiant užtikinti, kad:

- a) Gautos žaliavos kiekiai ir kokybė yra tokie kaip pardavimo dokumentuose;
- b) *Žaliavos kategorija* ir, jei taikoma, jos *procentinio santykio* ar *kredito pareiškimas* yra nurodyti kiekvienam produktui ar visiems produktams;
- c) *Tiekėjo* FSC gamybos grandies ar FSC kontroliuojamos medienos sertifikato kodas yra nurodytas žaliavoms, parduotoms su *FSC pareiškimu*.

4.2 Atskyrimas

4.2.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad *žaliavos*, naudojamos FSC *produktų grupių* gamybai yra aiškiai identifikuojamos bei atskiriamos pagal *produktų grupes*⁷ arba, jei tos pačios žaliavos naudojamos daugiau nei vienai *produktų grupei*, pagal jų *FSC pareiškimus*⁸.

4.3 Įspėjimai dėl žymėtos žaliavos

4.3.1 *Organizacija*, gavusi žaliavas su FSC etikete, turi užtikrinti, kad:

- a) Prieš parduodant žaliavas, kurios bus toliau apdirbamos, turi būti nuimtos bet kokios etiketės ar atskiriamieji ženklai, esantys ant žaliavų⁹;
- b) Ant žaliavų, kurios bus parduodamos nepakeistos, esanti etiketė yra tinkama¹⁰ pagal FSC *žaliavos kategoriją*, nebent organizacija fiziškai negauna žaliavos.

4.3.2 *Organizacija* turi užtikrinti, kad nuo žaliavų, gaunamų su kitų *miškų sertifikavimo sistemų* etiketėmis, pastarosios būtų pašalintos prieš parduodant tas žaliavas su FSC pareiškimu.

⁷ T.y. atskiriamos nuo *žaliavos* naudojamos kitoms FSC *produktų grupėms* ar nesertifikuotiems produktams.

⁸ T.y. identifiikuotas ir atskirtas nuo visų kitų neidentifikuotų *žaliavų*.

⁹ Tai netaikoma, kai etiketės neįmanoma atskirti nuo gaminio (pvz: spausdinta medžiaga).

¹⁰ Tais atvejais, kai organizacija nustato ar yra informuojama apie neteisingai paženklintus ar atitinkamai nenurodytus dokumentuose produktus, ji turi informuoti FSC akredituotą sertifikuojančią organizaciją ir laukti netiekiant šių produktų į rinką patvirtinimo ar nurodymų dėl tolesnių veiksmų.

5 Kiekių kontrolė

5.1 Išeigos koeficientai

- 5.1.1 *Organizacija* kiekvienai *produktų grupei* turi nurodyti pagrindinius apdirbimo etapus, turinčius įtakos žaliavos tūrio ar masės pokyčiui, ir nustatyti *išeigos koeficientą(us)* kiekvienam gamybos etapui, o jei neįmanoma – visam gamybos procesui.
- 5.1.2 *Organizacija* turi nurodyti *išeigos koeficientų* skaičiavimo metodologiją ir turi užtikrinti, kad *išeigos koeficientai* yra nuolat atnaujinami.

5.2 Žaliavos balansai

- 5.2.1 *Organizacija* kiekvienai *produktų grupei* turi turėti medienos apskaitos duomenis, siekdama užtikrinti, kad visuomet būtų galima palyginti pagamintų ir/ar parduotų su *FSC pareiškimais* produktų kiekiai atitinka gautų *žaliavų* kiekius^{11,12}, atsižvelgiant į skirtingas *žaliavos kategorijas*, su jomis siejamus *procentinio santykio* ar *kredito* sistemos *pareiškimus* ir *produktų grupių išeigos koeficientus*. Apskaitos dokumentai turėtų apimti bent šią informaciją:

Žaliavoms ir *produktams*:

- a) Nuorodos į sąskaitas;
- b) Kiekiai (pagal tūrį ar svorį)¹³ ;

Žaliavoms:

- c) *Žaliavos kategorijas* ir, jei taikoma, *procentinio santykio* ar *kredito pareiškimą*;

Produktams:

- d) *FSC pareiškimą*;
- e) Informaciją, identifikuojančią produktą sąskaitoje;
- f) Atitinkamą *pareiškimų periodą* ar užsakymą.

- 5.2.2 *Organizacija* kiekvienai *produktų grupei* turi parengti kasmetinę tūrių santrauką, kurioje pateikiama informacija apie kiekvienos *žaliavos kategorijos* gautus/panaudotus kiekius bei pagamintus/parduotus *produktų tipus*. Informacija pateikiama šia tvarka:

- a) Gauta *žaliava*;
- b) *Žaliava* panaudota gamybai (jei taikoma);
- c) *Žaliava* sandėlyje;
- d) *Produktai* sandėlyje;
- e) Parduoti *produktai*.

¹¹ *Žaliavos*, kurios nebuvo sumaišytos su kitos *žaliavos kategorijos* žaliavomis, gali būti tik įtraukiamos į apskaitą kuomet fiziškai patenka į (gamybos ar kitus) apdirbimo etapus, nurodytus gamybos grandies sertifikato apimtyje. Tai taikoma, kai, pavyzdžiui, džiovinimas naudojamas pirmiau kito apdirbimo.

¹² Sertifikavimo proceso metu *organizacijos* žaliavos skaičiavimui gali naudoti pagrindinio vertinimo metu sandėlyje esančias bei tarp pagrindinio vertinimo ir FSC gamybos grandies sertifikato išdavimo datų įsigytas žaliavas. Tačiau kol neturi FSC gamybos grandies sertifikato, *organizacija* negali parduoti gaminių su *FSC pareiškimais*.

¹³ Jei informacijos apie tūrį ar svorį nėra (pvz.: prekybinėse įmonėse), tuomet turėtų pakakti informacijos apie gaminių skaičių.

5.3 FSC pareiškimų nustatymas

5.3.1 *Organizacija, vadovaudamasi viena iš produktų grupei nurodytų kontrolės sistemų, kiekvienam pareiškimų periodui ar užsakymui turi nustatyti atitinkamą FSC pareikšimą:*

a) *perkėlimo sistema* (II dalis, 7 skyrius): taikoma visoms *produktų grupėms*;

b) *procentinio santykio sistema* (II dalis, 8 skyrius): taikomas *FSC Mixed* ir *FSC Recycled produktų grupėms*;

c) *kredito sistema* (II dalis, 9 skyrius): taikoma *FSC Mixed* ir *FSC Recycled produktų grupėms*.

PASTABA: *FSC Pure produktų grupėms* turi būti taikoma *perkėlimo sistema*.

5.3.2 *Organizacija kiekvienai produktų grupei turi atlikti žaliavos procentinio santykio (taikant procentinio santykio sistemą) ar FSC kredito (taikant kredito sistemą) skaičiavimus kiekviename gamybiniame padalinyje atskirai.*

6 Pardavimai ir pristatymai

6.1 Produktų, parduodamų su FSC pareiškimais, identifikavimas

6.1.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad *produktų*, parduodamų su *FSC pareiškimu*, sąskaitose¹⁴ yra ši informacija:

- a) *Organizacijos* pavadinimas ir kontaktinė informacija;
- b) Pirkėjo pavadinimas ir adresas;
- c) Dokumento išrašymo data;
- d) Produkto apibūdinimas;
- e) Parduodamo produkto kiekis;
- f) *Organizacijos* FSC gamybos grandies ar *FSC kontroliuojamos medienos* sertifikato kodas;
- g) Aiškus *FSC pareiškimo* nurodymas kiekvienam produktui atskirai arba visiems produktams kartu paėmus. *FSC pareiškimai* turi būti nurodomi šia tvarka:
 - i. pareiškimas “FSC Pure” – produktams iš *FSC Pure produktų grupės*;
 - ii. pareiškimas “FSC Mixed x%” – kur ‘x’ nurodo atitinkamą procentinį kiekį produktams iš *FSC Mixed produktų grupės*, kuriai naudota *procentinio santykio sistema*;
 - iii. pareiškimas “FSC Mixed Credit” – produktams iš *FSC Mixed produktų grupės*, kuriai naudota *kredito sistema*;
 - iv. pareiškimas “FSC Recycled x%” – kur ‘x’ nurodo atitinkamą procentinį kiekį produktams iš *FSC Recycled produktų grupės*, kuriai naudota *procentinio santykio sistema*;
 - v. pareiškimas “FSC Recycled Credit” – produktams iš *FSC Recycled produktų grupės*, kuriai naudota *kredito sistema*;
 - vi. pareiškimas “FSC Controlled Wood” – produktams iš *FSC kontroliuojamos medienos produktų grupės* ar produktams iš *FSC Mixed produktų grupės*, kurie nebus parduodami kaip FSC sertifikuoti.
- h) Jei yra išrašomi atskiri transportavimo dokumentai – nuoroda, pakankama susieti sąskaita su atitinkamais *transportavimo dokumentais*.

PASTABA: *Organizacija*, parduodama tiekėjams žymėjimo reikalavimus, minimus 11 skyriuje, atitinkančius *pabaigtus gaminius*, gali neįtraukti procentinio santykio ar kredito informacijos į pardavimo ar *transportavimo dokumentus*. Šiuo atveju, žaliava vis dėlto praranda specifinę *FSC* ar *antrinės naudotos žaliavos* informaciją tolimesniems klientams ir todėl klientų nebegali būti perparduodama su *FSC pareiškimais*.

6.1.2 Jei sąskaita (ar jos kopija) nėra gabenama kartu su produktų kroviniu, tuomet *organizacija* į atitinkamus vežimo dokumentus turi įtraukti tą pačią informaciją, kuri reikalaujama 6.1.1 punkte.

¹⁴ Tais atvejais, kai yra naudojama elektroninė duomenų apsikeitimo sistema (EDI) ir sąskaitos raštu nėra pateikiamos, turi būti pateikiami papildomi įrodymai, pagal kuriuos atsižvelgiant į 6.1.1 reikalaujamą informaciją būtų galima nustatyti tiekiamų produktų FSC statusą

6.1.3 Organizacijos parduodamos ruošinius su FSC pareiškimais sąskaitose, *transportavimo dokumentuose* ir/ar papildomuose specifikacijose turi pateikti informaciją apie *minimalių komponentų*, kuriems netaikomi gamybos grandies kontrolės ir žymėjimo reikalavimai, jei jų kiekis sudaro daugiau nei 1 % nuo produkto tūrio ar svorio, kiekius (tūrį ar svorį)

6.2 Produktų, parduodamų su FSC pareiškimais, žymėjimas

6.2.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad produktai pažymėti FSC etikele visuomet yra parduodami su atitinkamu FSC *pareiškimu* sąskaitose ir *transportavimo dokumentuose*.

6.2.2 *Organizacija* turi užtikrinti, kad produktai, kurie parduodami su *FSC pareiškimais*, nėra paženklinami kitų *miškų ūkio įvertinimo sistemų* etiketėmis.

6.3 FSC kontroliuojamos medienos tiekimas

6.3.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad *FSC kontroliuojamos medienos* pardavimai atitinka „FSC-STD-40-005: FSC standarto įmonės kontroliuojamos medienos patikrinimui“ 4 dalies reikalavimus.

II DALIS: FSC pareiškimų kontrolės sistemos

II dalyje pateikiamos trys *FSC pareiškimų* taikymo produktams sistemos. Kiekvienai FSC *produktų grupei organizacija* turi pasirinkti vieną sistemą:

- 7 skyrius: Perkėlimo sistema;
- 8 skyrius: Procentinio santykio sistema;
- 9 skyrius: Kredito sistema.

7 Perkėlimo sistema

Perkėlimo sistema naudojama prekybai pabaigtais gaminiais ir *FSC Pure produktų grupių* gamybai. Taip pat ji gali būti naudojama gaminant FSC *produktų grupes*, kai:

- Gaminant *FSC Mixed produktų grupes*:
 - maišant *FSC Pure* su *FSC Mixed žaliavas*;
 - naudojant tik *FSC Mixed žaliavas*;
- Gaminant *FSC Recycled produktų grupes*:
 - naudojant tik *FSC Recycled* ir/ar *antrines perdirbtas žaliavas*;
- *FSC kontroliuojamos medienos produktų grupėms*.

7.1 Pareiškimų periodų ar užsakymų specifikacijos

7.1.1 *Organizacija* kiekvienai *produktų grupei* turi nurodyti *pareiškimų periodus* arba užsakymus, kuriems bus taikomi atskiri *FSC pareiškimai*.

PASTABA: Trumpiausias *pareiškimo periodas* turi būti laiko trukmė, reikalinga atlikti partijos gamybą, įskaitant žaliavos gavimą, sandėliavimą, apdirbimą, žymėjimą ir/ar *produkto* pardavimą.

7.2 Žaliava su skirtingais FSC pareiškimais

7.2.1 *Organizacija pareiškimų periodams* ar užsakymams, kurių gamyboje naudojama tik viena *žaliavos kategorija* su tuo pačiu *FSC pareiškimu*, turi taikyti šį *FSC pareiškimą* ir galutiniam *produktui*.

PASTABA: Jei *žaliava* susideda iš 100 % *antrinių perdirbtų žaliavų*, gaminio *FSC pareiškimas* turi būti „FSC Recycled 100%“.

7.3 Žaliavos su skirtingais FSC pareiškimais

7.3.1 *Organizacija pareiškimų periodams* ar užsakymams, kurių gamyboje naudojamos *žaliavos kategorijos* ar susiję *procentinio santykio* bei *kredito pareiškimai* yra skirtingi, galutiniams *produktams* turi naudoti žemiausią *FSC pareiškimą*, pagal naudotą *FSC* ar *antrinės naudotos žaliavos* tūrį.

PASTABA: *Žaliavų*, kurių *FSC pareiškimai* yra „FSC Mixed Credit“ ar „FSC Recycled Credit“, *FSC* kiekis turi būti laikomos mažesniu nei atitinkamai „FSC Pure“ ar „FSC Recycled 100%“.

8 Procentinio santykio sistema

Procentinio santykio sistema gali būti naudojama FSC Mixed ar FSC Recycled produktų grupių gamybai. Ji netaikoma prekybai pabaigtais gaminiais ir gali būti taikoma tik atskiro, fiziškai atriboto (sandėlis, paskirstymo padalinys, gamybos padalinys) padalinio lygmeniu.

8.1 Pareiškimų periodų ar užsakymų specifikacijos

8.1.1 *Organizacija kiekvienai produktų grupei turi nurodyti pareiškimų periodus arba užsakymus, kuriems bus taikomi FSC procentinio santykio pareiškimai.*

8.2 Antrinės naudotos ir FSC žaliavų nustatymas

8.2.1 *FSC Mixed ir/ar FSC Recycled žaliavoms organizacija turi naudoti procentinio santykio ar kredito pareiškimus tiekėjo sąskaitose, nustatant antrinės naudotos ir FSC žaliavos kiekius.*

PASTABA: Gavus žaliavas su kredito pareiškimu, turi būti naudojamas visas dokumentacijoje nurodytas kiekis kaip FSC ar antrinė naudota žaliava.

8.3 Žaliavos procento skaičiavimas

8.3.1 *Organizacija naudodamasi žemiau pateikta formule turi skaičiuoti ir registruoti žaliavos procentinį santykį kiekvienam pareiškimų periodui ar užsakymui:*

$$\%_{\text{žaliava}} = \frac{Q_{\text{FSC}} + Q_{\text{antrinė}}}{Q_{\text{viso}}} \times 100$$

$\%_{\text{žaliava}}$ = žaliavos procentinis santykis

Q_{FSC} = FSC žaliavos kiekis

$Q_{\text{antrinė}}$ = antrinės naudotos žaliavos kiekis

Q_{viso} = bendras pirminių ir antrinių žaliavų kiekis

8.3.2 *Organizacija kiekvienai produktų grupei turi skaičiuoti žaliavos procentinio santykio kiekius remdamasi:*

a) *žaliavos procentiniu kiekiu tame pačiame pareiškimo periode ar užsakyme (paprastas procentinio santykio pareiškimas), ARBA*

b) *žaliavos procentiniu kiekiu nurodytuose ankstesniuose pareiškimų perioduose (slenkančių vidurkių procentinio santykio pareiškimas).*

PASTABA: *FSC pareiškimai* paremti slenkančių vidurkių skaičiavimu gali būti naudojami tik tuomet, kai nurodyti *pareiškimų periodai produktų grupėje su procentinio santykio pareiškimais yra pabaigti.*

8.3.3 *Laiko periodas, kurio metu skaičiuojamas žaliavos procentinio santykio pareiškimas, negali būti ilgesnis nei 12 mėnesių, nebent tai būtų sąlygojama gamybos specifikos bei būtų apbruota FSC akredituotos sertifikavimo organizacijos.*

8.4 Produktų FSC pareiškimai

- 8.4.1 *Organizacija FSC mixed produktų grupės pareiškimų periodo* ar užsakymo galutinį produktą gali parduoti su *procentinio santykio pareiškimu*, kuris yra lygus arba mažesnis už paskaičiuotą *žaliavos procentinį santykį*¹⁵.
- 8.4.2 *Organizacija FSC Recycled produktų grupės pareiškimų periodo* ar užsakymo galutinį produktą gali parduoti su *procentinio santykio pareiškimu*, kuris yra lygus arba mažesnis už paskaičiuotą *žaliavos procentinį santykį*.
- 8.4.3 *Organizacija* dalį galutinio produkto iš *pareiškimo periodo*, kuris nebuvo parduotas su *FSC procentinio santykio pareiškimu*, gali parduoti naudodama *FSC Controlled Wood* pareiškimą¹⁶.

8.5 Produktų reklama

- 8.5.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad FSC prekiniai ženklai nėra naudojami produktų, kurie neatitinka šio standarto III dalies žymėjimo reikalavimų, *reklamai*.

¹⁵ Pvz: jei *žaliavos procentinis santykis* yra 80 %, tuomet visa (100 %) produkcija gali būti parduota su „FSC Mixed 80 %“ pareiškimu.

¹⁶ *FSC kontroliuojamos medienos* pardavimas turi būti įtrauktas į *organizacijos* gamybos grandies sertifikato apimtį.

9 Kredito sistema

Kredito sistema gali būti naudojama FSC Mixed ir FSC Recycled produktų grupių gamybai. Tačiau ji netinkama nei spaustuvėms, nei pabaigtų gaminių prekybai. Kredito sistema gali būti taikoma tik atskiro, fiziškai atriboto (sandėlis, paskirstymo padalinys, gamybos padalinys) padalinio lygmeniu.

9.1 Pareiškimų periodų specifikacijos

9.1.1 *Organizacija kiekvienai produktų grupei turi sukurti ir naudoti FSC kredito sąskaitą, kurioje nurodyti neilgesni nei 3 mėnesių pareiškimų periodai, ir į kurią bus įtraukiamas sukauptas arba atimamas panaudotas FSC kreditas.*

9.2 FSC ir antrinės naudotos žaliavos nustatymas

9.2.1 *FSC Mixed ir/ar FSC Recycled žaliavoms organizacija turi naudoti procentinio santykio ar kredito pareiškimus tiekėjo sąskaitose, nustatant FSC ir antrinės naudotos žaliavos kiekius.*

PASTABA: Gavus žaliavas su kredito pareiškimu, turi būti naudojamas visas dokumentacijoje nurodytas kiekis kaip FSC ar antrinė naudota žaliava.

9.3 FSC kredito įvedimas į kredito sąskaitą

9.3.1 *Organizacija į FSC kredito sąskaitą turi įvesti perskaičiuotą FSC ar antrinės naudotos žaliavos kiekį (tūrį ar svorį) kaip FSC kreditą, naudodama išėigos koeficientą(-us), numatytą(-us) kiekvienos produktų grupės komponentui.*

9.3.2 *Organizacija FSC kreditą į FSC kredito sąskaitą turi įvesti po to, kai įgauna teisėtą žaliavos nuosavybę bei patikrina žaliavos kategoriją, ir prieš žaliavai patenkant į gamybos procesą.*

9.4 FSC kredito atėmimas iš kredito sąskaitos

9.4.1 *Organizacija iš sukaupto produktų grupės FSC kredito sąskaitos turi atimti produkto kiekius, kurie buvo parduoti ir/ar sužymėti kaip FSC Mixed ar FSC Recycled.*

9.5 Kredito sąskaitos tvarkymas

9.5.1 *Organizacija turi užtikrinti, kad FSC kreditas niekada nebus pereikvotas ir kad atitinkami darbuotojai aiškiai žinotų FSC kredito likutį bei jį nuolat atnaujintų.*

9.5.2 *Organizacija kredito sąskaitoje negali sukaupti daugiau FSC kredito nei jo buvo įvesta per paskutinius 12 mėnesių. Bet koks FSC kreditas, kuris viršija šią sukauptą sumą turi būti atimtas iš kredito sąskaitos prieš kiekvieną pareiškimo periodą.*

9.6 Produktų FSC pareiškimai

9.6.1 *Bet kuriuo metu organizacija iš FSC Mixed produktų grupės gali parduoti produktus su kredito pareiškimu tol, kol kredito sąskaitoje yra neišnaudoto FSC kredito.*

- 9.6.2 Bet kuriuo metu *organizacija* iš *FSC Recycled produktų grupės* gali parduoti produktus su *kredito pareiškimu* tol, kol *kredito sąskaitoje* yra neišnaudoto *FSC kredito*.
- 9.6.3 *Organizacija* dalį galutinio *produkto*, kuris nebuvo parduotas kaip *FSC Mixed* ar *FSC Recycled*, gali parduoti kaip *FSC kontroliuojama mediena* pagal atitinkamą *FSC kontroliuojamos medienos kredito apskaitą*¹⁷.

¹⁷ Žiūrėti 16 nuorodą.

III DALIS: Ženklinimas

III dalyje pateikiami FSC etikečių naudojimo *ant produkto* reikalavimai ir minimalios procentinio santykio ribos.

10 Bendrieji ženklavimo reikalavimai

10.1 FSC etikečių naudojimas

10.1.1 *Organizacijos*, naudojančios FSC etiketes *ant produkto* turi užtikrinti kad:

- a) Tik produktai atitinkantys šio standarto taikytinus reikalavimus būtų žymimi FSC etiketėmis;
- b) Produktai būtų ženklinti vadovaujantis standarto „FSC-STD-40-201: FSC reikalavimai produktų žymėjimui“ reikalavimais.

11 Tinkamumas ženklavimui

11.1. FSC „100 %“ etiketė

11.1.1 Visi produktai iš *FSC Pure produktų grupių* gali būti ženklinti FSC „100 %“ etikete.

11.2 FSC „Mixed Sources“ etiketė

11.2.1 *FSC Mixed produktų grupės perkėlimo sistemos* produktai gali būti žymimi FSC „Mixed Sources“ etikete, jei produktų *FSC pareiškimas* yra:

- a) Bent 70%¹⁸ 'FSC Mixed' *procentinio santykio pareiškimas*; arba
- b) 'FSC Mixed Credit' pareiškimas.

11.2.2 *FSC Mixed produktų grupės procentinio santykio pareiškimų sistemos* produktai gali būti žymimi „FSC Mixed Sources“ etikete, jei galutinių produktų *procentinio santykio pareiškimas* yra bent 70%¹⁸.

11.2.3 *FSC Mixed produktų grupės kredito sistemos* produktai gali būti žymimi „FSC Mixed Sources“ etikete, jei *produkto grupės kredito sąskaitoje* yra pakankamai *FSC kredito*.

PASTABA: Atitinkamas produkto tūris ar svoris turi būti atimamas iš *FSC kredito sąskaitos*, kai produktai yra pažymimi etiketėmis.

11.3 FSC „Recycled“ etiketė

11.3.1 *FSC Recycled produktų grupės perkėlimo sistemos* produktai gali būti žymimi FSC „Recycled“ etikete, jei galutinių produktų *FSC pareiškimas* yra:

- a) 'FSC Recycled' *procentinio santykio pareiškimas* yra bent 85 %; arba
- b) 'FSC Recycled Credit' pareiškimas.

¹⁸ Žiūrėti FSC rekomendacinį pranešimą „Laikinieji gamybos grandies kontrolės ir ženklavimo reikalavimai“ (FSC-ADV-40-004).

11.3.2 *FSC Recycled produktų grupės procentinio santykio sistemos* produktai gali būti žymimi FSC „Recycled“ etikete, jei galutinių produktų *procentinio santykio pareiškimas* yra bent 85 %.

11.3.3 *FSC Recycled produktų grupės kredito sistemos* produktai gali būti žymimi FSC „Recycled“ etikete, jei *produkto grupės kredito sąskaitoje* yra pakankamai *FSC kredito*.

PASTABA: Atitinkamas produkto kiekis turi būti atimamas iš *FSC kredito sąskaitos*, kai produktai yra pažymimi etiketėmis.

IV DALIS: Papildomi reikalavimai

IV dalyje, atsižvelgiant į neeilines situacijas, numatomi papildomi gamybos grandies kontrolės sistemų reikalavimai. Atitiktis šiai daliai reikalinga tik, jei organizacija daliai savo veiklos taiko užsakomąsias paslaugas (12 skyrius) ar naudojami minimalių komponentų išimtimi (13 skyrius).

12 Užsakomosios paslaugos

PASTABA: *Organizacijos*, kurios lanksčiai naudojami vienos iš daugelio galimų užsakomąsias paslaugas atliekančių įmonių paslaugomis, gali kreiptis dėl užsakomųjų paslaugų proceso įtraukimo į FSC gamybos grandies sertifikato apimtį.

12.1 Išankstinės sąlygos užsakomosioms paslaugoms

12.1.1 *Organizacijos*, kurios pageidauja įtraukti užsakomąsias paslaugas į FSC gamybos grandies sertifikato apimtį, turi užtikrinti, kad:

- a) *organizacija* išlaiko teisinę visų *žaliavų*, kurios bus įtrauktos į užsakomųjų paslaugų procesą, nuosavybę;
- b) *organizacija* nepraranda medžiagų teisinės nuosavybės užsakomųjų paslaugų atlikimo metu;
- c) *organizacija* su kiekviena užsakomąsias paslaugas atliekančia įmone turi sudaryti sutartį dėl užsakomųjų paslaugų proceso;
- d) *organizacija* užsakomosioms paslaugoms turi turėti rašytinę kontrolės sistemą su detaliomis *procedūromis*, kurias turi ir atitinkama užsakomąsias paslaugas atliekanti įmonė.

PASTABA: Jei *organizacija* paprastai po užsakomųjų paslaugų proceso fiziškai medžiagų nebegaus, tokiu atveju nėra būtinybės jų fiziškai perimti.

12.2 Atsekamumo palaikymas ir nustatymas pagal dokumentus

12.2.1 *Organizacijos* užsakomųjų paslaugų proceso kontrolės sistema turi užtikrinti, kad:

- a) užsakomųjų paslaugų proceso metu *FSC sertifikuotų medžiagų* gamybai naudojama žaliava būtų atsekama ir kontroliuojama bei nemaišoma su bet kokia kita žaliava;
- b) užsakomąsias paslaugas atliekanti įmonė turi saugoti visą su *FSC sertifikuotos medžiagos* apdirbimu ir pagaminimu pagal užsakomųjų paslaugų sutartį susijusių *žaliavų, produkcijos* apskaitos, jų gabenimo dokumentaciją.

12.3 Dokumentai

12.3.1 *Organizacija* turi dokumentuoti visų *FSC sertifikuotos medžiagos* apdirbimui ar gaminimui naudojamų užsakomąsias paslaugas atliekančių įmonių pavadinimus ir kontaktinę informaciją.

12.3.2 Prieš *FSC sertifikuotos žaliavos* apdirbimui ar gamybai naudodamasi naujos užsakomąsias paslaugas atliekančios įmonės paslaugomis, *organizacija* turi informuoti savo sertifikuojančią organizaciją, nurodydama subrangovo pavadinimą ir kontaktinę informaciją.

12.4 Sąskaitų išrašymas

12.4.1 Galutinę sąskaitą už *FSC sertifikuotą medžiagą*, kuri buvo apdirbta ar pagaminta pagal užsakomąsias paslaugas, išrašo *organizacija*. Sąskaitoje turi būti nurodomas sertifikato turėtojo gamybos grandies sertifikato numeris.

PASTABA: Jei ne *organizacija* išrašo galutinę sąskaitą už *FSC sertifikuotą medžiagą* po jos apdirbimo ar pagaminimo pagal užsakomąsias paslaugas, tuomet gaminys negali būti parduotas su *FSC pareiškimu*.

12.5 Ženklimas

12.5.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad užsakomąsias paslaugas atliekanti įmonė FSC etiketes naudoja tik užsakomųjų paslaugų sutartyje numatytiems gaminiams.

12.6 Reklama

12.6.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad užsakomąsias paslaugas atliekanti įmonė nenaudoja FSC prekių ženklų reklamos tikslais.

12.7 Apribojimas užsakomosioms paslaugoms

12.7.1 *Organizacija* turi užtikrinti, kad užsakomąsias paslaugas atliekanti įmonė neperleidžia apdirbimo kitai įmonei, t.y. medžiagos negali būti perduodamos iš vienos užsakomąsias paslaugas atliekančios įmonės kitai įmonei pagal užsakomųjų paslaugų sutartį.

13 Minimalūs komponentai

PASTABA: pateisinamais atvejais, gamindama *FSC Pure* ar *FSC Mixed* sudėtinius produktus, *organizacija* gali naudoti *žaliavas minimalių komponentų* gamybai iš medžiagų, kurios negali būti įvardijamos kaip *tinkama žaliava*.

13.1 Specifikacija ir kiekių kontrolė

13.1.1. *FSC Pure* ar *FSC Mixed* produktų grupėms *organizacija* gali išskirti *minimalius komponentus*, kuriems netaikomi gamybos grandies kontrolės ir ženklavimo reikalavimai.

13.1.2. *Minimaliems komponentams organizacija* negali priskirti:

- a) Medienos lukštas naudojamas dengti kitas medžiagas;
- b) Dalys pagamintos iš CITES¹⁹ I, II ar III prieduose išvardintų rūšių.

13.1.3 *Organizacija* turi įrodyti, kad *minimaliems komponentams* naudojamas žaliavos kiekis, kuriam netaikomi gamybos grandies kontrolės ir ženklavimo reikalavimai, yra mažesnis nei 5 % viso produkto *pirminės* ir *antrinės žaliavos* svorio ar tūrio.

¹⁹ CITES (Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija) yra tarptautinis vyriausybės susitarimas, kurio tikslas – užtikrinti, kad tarptautinė prekyba laukiniais gyvūnais ar augalais nekeltų grėsmės jų išlikimui. [Šaltinis: <http://cites.org>]

13.2 Pagrindimas ir veiksmų planas

13.2.1 *Minimaliems komponentams*, kurie sudaro iki 1 % produkto *pirminės* ir *antrinės žaliavo* tūrio ar svorio, *organizacija* raštu turi pateikti glaustą ir aktualų pagrindimą, kuriame nurodoma, kodėl įvardinti *komponentai* negali būti įsigijami kaip FSC sertifikuoti, iš kontroliuojamų šaltinių ar kaip antrinė žaliava.

13.2.2 *Minimaliems komponentams*, kurie sudaro tarp²⁰ 1 % ir 5 % produkto *pirminės* ir *antrinės žaliavo* tūrio ar svorio, *organizacija* turi taikyti procedūras išdėstytas dokumente „FSC-PRO-40-004: Išimties paraiškos dėl minimalių komponentų“.

PASTABA: Jei *organizacija*, neturėdama galiojančios išimties, nekontroliuojamą žaliavą naudoja *minimaliems komponentams*, kurie sudaro daugiau nei 1 % FSC *Pure* ar FSC *Mixed* sudėtinio produkto *pirminės* ir *antrinės žaliavo* tūrio ar svorio, jai negali būti išduodamas FSC gamybos randies sertifikatas. Jei *organizacija* FSC gamybos grandies sertifikata turi, tokias atvejais sertifikato galiojimas nedelsiant turi būti sustabdytas.

13.3 Nuoroda ant produkto

13.3.1 *Organizacija* ant FSC etikete paženklintų produktų turi pateikti informaciją, kad gaminyje yra *komponentų*, kuriems netaikomi FSC *pareiškimai* bei įvardinti visus matomus *minimalius komponentus*.

²⁰ Žodis „tarp“ interpretuojamas neįtraukiant ribinių reikšmių, t.y. skaičiuojama „daugiau nei 1 %“ ir „mažiau nei 5 %“.

I PRIEDAS: Perkėlimo, procentinio santykio ir kredito sistemų palyginimas [INFORMACINIO POBŪDŽIO]

Žemiau pateikiami paveikslai, kuriuose paaiškinamas skirtingų gamybos grandies sistemų kontroliuojant *FSC pareiškimus* [žr. 7-9 skyrius] veikimo principas, atsižvelgiant į gamybos specifiką ir skirtingas žaliavas:

Žaliavos

- = FSC žaliava: 'FSC Pure'
- ◐ = FSC žaliava: 'FSC Mixed 70 %'
- = kontroliuojama žaliava

Produktai

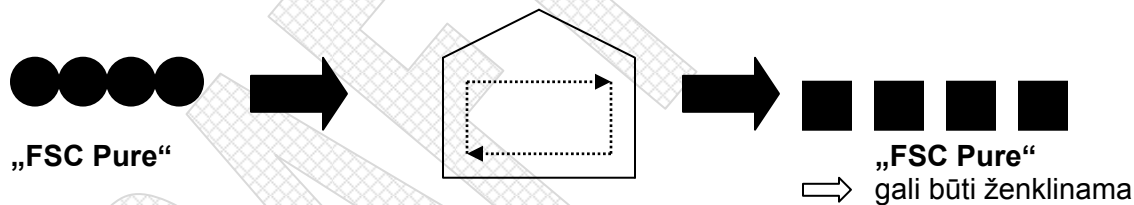
- = 'FSC Pure'
- ◑ = 'FSC Mixed' su procentinio santykio ar kredito pareiškimu
- = 'FSC Controlled Wood' pareiškimas

1. Perkėlimo sistema

Taikant *perkėlimo sistemą*, turi būti nurodoma *žaliavos kategorija* ir atitinkamas *pareiškimas* pagal žemiausią *FSC žaliavos (pirminės žaliavoms) ar antrinės naudotos žaliavos (antrinės žaliavoms)* kategoriją.

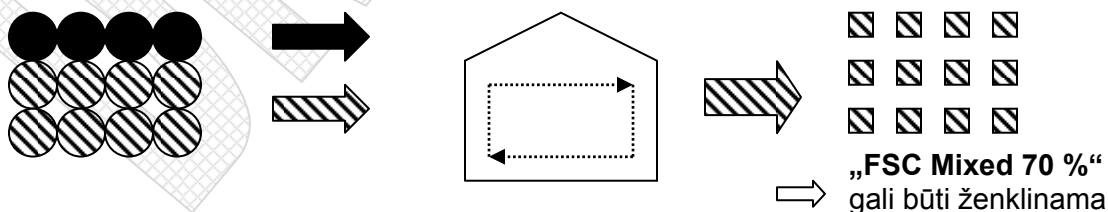
PASTABA: Perkėlimo sistema negali būti taikoma maišant pirminę ir antrinę žaliavą, ar žaliavą maišant su ne *FSC žaliava* ir su ne *antrine naudota žaliava*.

Gamybos variantas A: Žaliava su vienu FSC pareiškimu

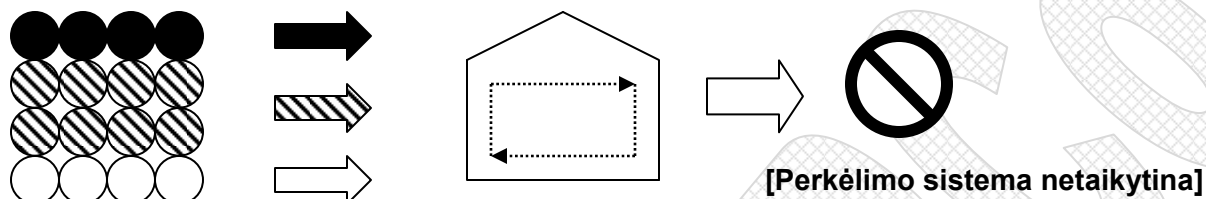
Perkėlimo sistema yra ypač naudinga tuomet, kai tik vienos rūšies *žaliava* yra naudojama, pvz. „FSC Pure“ *produktų grupių* gamybai. Tokiais atvejais žaliavos pareiškimas yra tiesiog perkeliamas gaminiui.

Gamybos variantas B: Žaliavos su skirtingais FSC pareiškimais

Antrajame pavyzdyje yra naudojamas „FSC Pure“ ir „FSC Mixed 70 %“ žaliavos mišinys. Šiuo atveju *žaliavos kategorija* su žemiausiu *FSC pareiškimu* visame žaliavos kiekyje yra „FSC Mixed 70 %“, kuris gali būti perkeliamas *produktui*. Šis gamybos variantas taikytinas tiems, kurie negali arba neketina gamyboje skaičiuoti tikslų *FSC žaliavos* kiekį, o tik nori savo produktams taikyti tam tikrą *FSC pareiškimą*.

Gamybos variantas C: Žaliavos su įvairiais FSC pareiškimais ir be FSC pareiškimu

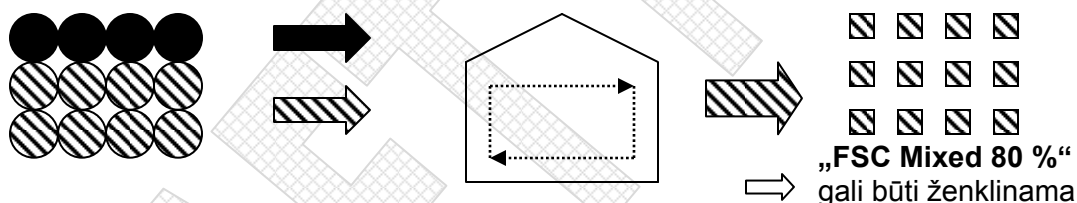

Taikant Perkėlimo sistemą, žaliavų maišymas su ne FSC žaliavomis negalimas.

2. Procentinio santykio sistema

Taikant *Procentinio santykio sistemą*, visi produktai gali būti parduodami su *procentinio santykio pareiškimu*, kuris atitinka *FSC ir antrinės naudotos žaliavos* dalį visame žaliavos kiekyje.

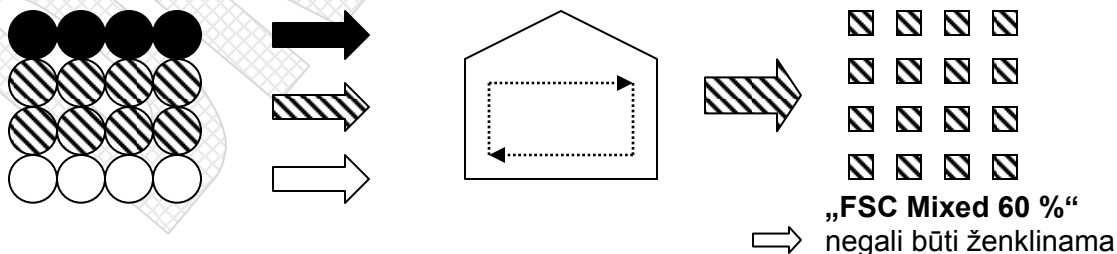
Gamybos variantas B: Žaliavos su skirtingais FSC pareiškimais

Produkto FSC pareiškimas yra skaičiuotas taip:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ dalys FSC žaliavos } 100 \% \\ 4 \text{ dalys FSC žaliavos } 70 \% \end{array} \right\} = \frac{(4 \times 100\%) + (8 \times 70\%)}{4 + 8} \times 100\% = \frac{4 + 5.6}{12} \times 100\% = 80\%$$

Gamybos variantas C: Žaliavos su skirtingais FSC pareiškimais ir be FSC pareiškimu

Produkto FSC pareiškimas yra skaičiuotas taip:

4 dalys FSC žaliavos 100 %

8 dalys FSC žaliavos 70 %

4 dalys ne FSC žaliavos

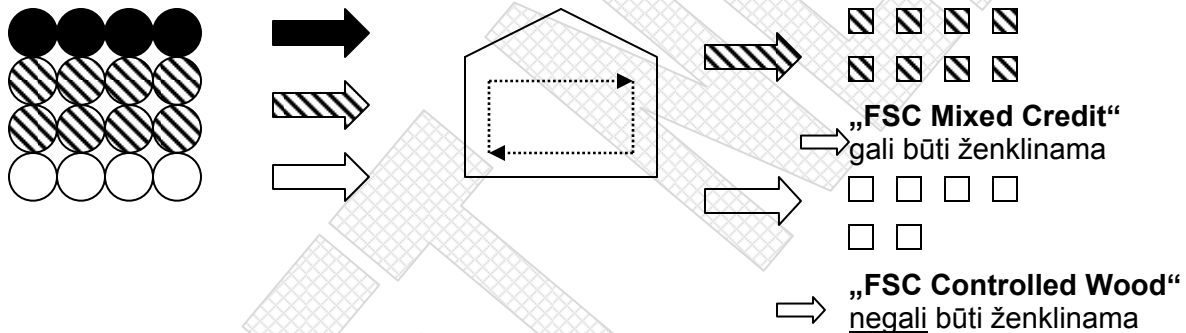
$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ dalys FSC žaliavos } 100 \% \\ 8 \text{ dalys FSC žaliavos } 70 \% \\ 4 \text{ dalys ne FSC žaliavos} \end{array} \right\} = \frac{(4 \times 100\%) + (8 \times 70\%)}{4 + 8 + 4} \times 100\% = \frac{4 + 5.6}{16} \times 100\% = 60\%$$

3. Kredito sistema

Taikant *kredito sistemą*, su *kredito pareiškimu* gali būti parduodama produkcijos dalis lygi FSC žaliavos ir/ar antrinės naudotos žaliavos kiekiui. FSC žaliava ir/ar antrinė naudota žaliava gali būti kaupiama kaip FSC kreditas *kredito sąskaitoje*. Likusi produkcijos dalis gali būti parduodama su „FSC Controlled Wood“ pareiškimu.

Gamybos variantas C: Žaliavos su skirtingais FSC pareiškimais ir be FSC pareiškimų

PASTABA: *Kredito sistema* taip pat gali būti taikoma pateiktam aukščiau gamybos variantui B.

Produkto, kuris gali būti parduodamas su „FSC Mixed Credit“ pareiškimu, kiekis yra skaičiuojamas taip:

4 vienetai FSC žaliavos 100 %

8 vienetai FSC žaliavos 70 %

4 vienetai ne FSC žaliavos

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ vienetai FSC žaliavos } 100 \% \\ 8 \text{ vienetai FSC žaliavos } 70 \% \\ 4 \text{ vienetai ne FSC žaliavos} \end{array} \right\} (4 \times 100\%) + (8 \times 70\%) \text{ vnt.} = 4 + 5,6 \text{ vnt.} = 9,6 \text{ vnt.}$$

Likę 6,4 vieneto gali būti parduodami kaip „FSC Controlled Wood“